

Nezpředmětnitelné není neuchopitelné

Kritika zpředměťňování nemíří (a nemá mířit) k poukazu, že na něco nestačíme, že člověk je konečný, že jeho myšlení je omezené atd. atp., tím by totiž vlastně přestala být kritikou a změnila by se v jakousi rezignovanou odevzdanost. Zpředměťňování může někdy být docela užitečné, v určitých mezích dokonce platné; jeho kritika se nesmí stát kritikou myšlení vůbec, ale musí co nejpřesněji ukazovat na ty meze, za nimi přestává být jak platným, tak dokonce i užitečným. Historicky je zpředměťňování vynálezem starých Řeků, a byl to vynález veliký a mocný. Jeho problematičnost a přímo jakási nebezpečnost spočívá v tom, že v lidském životě i myšlení mají obrovskou váhu a důležitost skutečnosti, které se zpředměťňování vymykají, brání se mu, protože buď zůstávají mimo jeho dosah anebo jím jsou kaženy a degradovány – jsou buď falsifikovány nebo přímo popírány. Smysl kritiky zpředměťňujícího myšlení je ukázat, že to není jediná možná myšlenková cesta, jak chápat skutečnosti a situace, jak jim rozumět, jak s jejich „uchopením“ či „pochopením“ pracovat.

(Písek, 110821-1.)